

تعیین بهترین زمان انتقال دانهال از خزانه اول به خزانه انتظار و تأثیر آن بر پراکنش
ریشه و شاخص های رشد دانهال های لیمو ترش
(Mexican lime)

حسین امین، عذایت الله تفضلی، عباس میرسلیمانی

اعضای هیأت علمی (مربی) دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی داراب – دانشگاه شیراز و
استاد بخش باگبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

در حال حاضر لیمو ترش از مهمترین پایه هایی است که به منظور ازدیاد غیرجنسی درختان مرکبات در جنوب کشور از آن استفاده می شود به طوریکه ابتدا بذرهای لیمو ترش را در خزانه اول کاشته و پس از جوانه زدن می توان دانهال را در مراحل مختلفی از رشد از خزانه اول به خزانه انتظار جهت آمادگی برای پیوند انتقال داد. مرحله رشدی دانهال در زمان انتقال از خزانه اول به خزانه انتظار تاثیر زیادی در پراکنش ریشه، رشد دانهال تا رسیدن به مرحله پیوند و سپس موفقیت پیوند خواهد داشت. بر همین اساس در پژوهش حاضر که به صورت آزمایش فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی در بهار سال ۸۴ تا اسفند ۸۵ بر روی دانهال های لیمو ترش انجام شد سه مرحله مشخص شامل ۱- مرحله ۸ برگی -۲- قطر ۴/تا ۶/ سانتی متر ساقه (مرحله نیمه خشبي) -۳- قطر ۸/ تا ۱۰/ سانتی متر ساقه (مرحله خشبي) برای انتقال دانهال در نظر گرفته شد. شاخص های مورد توجه پس از انتقال دانهال به خزانه انتظار شامل افزایش ارتفاع، افزایش قطر، روند رشد دانهال، درصد پوست دهی جهت انجام عمل پیوند و درصد گیرایی پیوند (موفقیت پیوند) و در نهایت تعداد و وزن تر و خشک ریشه های فرعی بود که شاخص های اولیه شامل ارتفاع و قطر دانهال تا مرحله پیوند، ماهانه اندازه گیری می شد. بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش، ارتفاع و قطر دانهال تا مرحله پیوند در دانهال های شماره ۱ اگرچه با دانهالهای شماره ۲ تفاوت داشت لیکن این تفاوت از

میوه های گرمیسری و نیمه گرمیسری - شفاهی

نظر آماری در سطح ۵٪ معنی دار نبود ولی روند افزایش ارتفاع و قطر ساقه در دانهال های شماره ۱ با دانهال های شماره ۳ تفاوت داشت و این تفاوت در سطح ۵٪ معنی دار بود. بیشترین درصد پوست دهی و گیرایی پیوند مربوط به دانهال های شماره ۱ بود (۹۸درصد). در مرحله پیوند، تعداد ریشه های فرعی در دانهال های شماره ۱ بیشتر از ریشه های فرعی در دانهال های شماره ۲ و ۳ بود لیکن وزن تر و خشک ریشه در شماره ۱ اگر چه با وزن تر و خشک ریشه در شماره ۲ تفاوت داشت ولی این تفاوت از نظر آماری در سطح ۵٪ معنی دار نبود این در حالی است که تعداد ریشه های فرعی در دانهال های شماره ۱ به طور معنی داری بیشتر از دانهال های شماره ۳ بود ولی وزن تر و خشک ریشه در شماره ۲ بعلت تفاوت در ضخامت ریشه اصلی بیشتر از شماره ۱ بود.